

בית משפט השלום בירושלים

21 יולי 2010

[Redacted]

בפני כבוד השופט רם ויגנרד

[Redacted]

בעניין:

ע"י ב"ב ע"ד שחר נוביק

התובע

נגד

[Redacted]

ע"י ב"ב ע"ד אורן ספיר

הנתבעים

נגד

[Redacted]

ע"י ב"ב ע"ד שלמה שטיינר

הצד השלישי

פסק דין

1. התובע, יליד 14.9.1987, נפגע ברגלו השמאלית במהלך עבודתו אצל הנתבעת 1, בטרם מלאו לו 19 שנים. אין מחלוקת כי בעת הארוע עבד התובע כשליח בפיצריה, המנוהלת על ידי הנתבע 2 ומבוטחת על ידי הנתבעת 3. במסגרת עבודתו כפיצריה השתתף התובע גם במלאכת ניקוי המקום בתום יום העבודה. לטענתו נגרמה לו כווייה עמוקה ברגלו בשל השימוש שנעשה במקום בחומר ניקוי שחדר את נעלו, סגע ברגל וגרם לה לכווייה חמורה.

שאלת האחריות

2. הנתבע 2 הודה בתצהירו כי נעשה שימוש ביום הארוע במסיר שומנים המשמש לניקוי התנור, וזה נשטף לרצפה ונגרף אל מחוץ למקום על ידי עובדי הפיצריה

בית משפט השלום בירושלים

21 יולי 2010

(סעיפים 8-9 לתצהיר). הוא אישר שהתובע גרף את מסיר השומנים המשרב במים וכי נעליו של התובע נרטבו אנב פעולה זו (סעיף 10 לתצהיר). לשיטתו פנו הוא ועובדיו לתובע וביקשו שיסיר נעליו וישטוף רגליו אולם הוא סירב לעשות כן "והמשיך לדרכו לאחר סיום השטיפה" (סעיפים 11-12 לתצהיר). למעשה, גירסה זו וזה כמעט בכל לגרסת התובע (למעט טענתו כי התבקש לעשות שימוש ישיר במסיר שומנים שנשפך על הרצפה לניקוי כתם, וכי התלונן על הכאב – סעיף 4 לתצהיר). מאחר ואין חולק כי למחרת היום נמצאה בגולו של התובע כווייה עמוקה, שטופלה תחילה בטיפול שמרני ולאחר מכן, בשל זיהום רקמתי (צלוליטיס ונפיחות), הושלל במקום עור במהלך ניתוח שבוצע לתובע, הרי שהמסקנה המתבקשת היא כי מתקיימים בנסיבות העניין כל רכיבי הכלל בעניין "הדבר מדבר בעדו", ושומח על הנתבעים להוכיח כי לא התרשלו בנסיבות העניין.

3. עיון בסיכומי הנתבעים אינו מעלה כל טענה של ממש כנגד תחולתו של הכלל במקרה דנא. הטענות בסיכומים מבקשות להפריך את גירסת התובע מאחר והשתחה בפניית לבית החולים, וזאת על אף הסברי המומחה מטעם בית המשפט ועל אף שהנתבעים עצמם טוענים כי התובע אינו חש כאב ככל האדם בשל תסמונת נוירולוגית ממנה הוא סובל, ולחיבנות מחעובדה שבכתבי טענותיו טען שנפגע מחומר מסוג "סנט מוריץ" ואילו בעדותו מסר שכך נאמר לו בדיעבד והוא אינו יודע מה החומר שנשפך מהמיכל חסר התוויות. לעניין אחרון זה יש טעם רב בטענות הצד השלישי בסעיפים 8.1 – 8.4.4 לסיכומיו, שאת כולן יש לאמץ כחלק מהנמקות פסק-דין זה, ובכלל זה את כל האמירות כנגד עדותו התמוהה של הנתבע 2. לפיכך יש לקבוע שלא הוכח בכל דרך שהיא מה היה זהות החומר, או שמה נאמר החומרים (בתיעוד הרפואי נרשם בתחילה "חומרי ניקוי" ובסיכום המחלה נרשמו במפורש שני חומרים מעורבים), בהם נעשה שימוש ביום הארוץ. כל שניתן לאמר הוא כי חומרים בהם נעשה שימוש בעת שטיפת בית העסק גרמו לכווייה חמורה בכף רגלו של התובע.

4. כידוע, לצורך תחולתו של סעיף 41 לפקודת הניקיון (נוסח חדש) על התובע להוכיח כי התקומו שלושה תנאים: העדר ידיעה של התובע אודות הנסיבות שגרמו לארוע בעת הארוע (ע"א 169/77 שוורץ נ' ליברמן, פ"ד לב(3) 561, 565 (1978); ע"א 377/85 נעים נ' משרד החינוך והתרבות, פ"ד מב(1) 153 (1988);

בית משפט השלום בירושלים

21 יולי 2010

שליטה של המוגע בנכס המזיק בעת הארוע; ומסקנה כי תארוע מתיישב יותר עם התרשלות של המזיק מאשר עם פעולה סבירה שלו (ע"א 241/89 ישראלים (שרותים) תשל"ג בע"מ נ' הינדלי, מ"ד מט (1) 45, 60 (1995)). עם הוכחת שלוש התנאים עובר נטל השכנוע אל הנתבע (ד"כ 4/69 נוימן נ' כהן, פ"ד כד(2) 229, 261 (1970)). אין חולק שהתובע לא ידע בעת הארוע מה החומר שנעשה בו שימוש (ולמעשה אינו יודע זאת גם היום, כפי שהובהר באותן פסיקאות בסיכומי הצד השלישי אליהם נעשתה ההפנייה לעיל, ואשר לעניין זה סומך אני ידי עליהם). אין גם חולק כי חומרי הניקוי נרכשו על ידי הנתבעים והיו בשליטתם, והתובע לא יתח את מלאכת הניקוי אלא רק השתתף בה, כ"אחרון העובדים" הזוטרים (כפי שניתן גם לצפות מבחור צעיר שטרם מלאו לו 19 שנים). למיכך היה על הנתבעים "לחזות" הסבר המעלה את הסיבה המדוייקת, שגרמה לתאונה, ושסיבה זו אין בינה לבין רשלנות מצדו ולא בלום" (הילכת נוימן, בעמ' 304, וראו ע"א 8151/98 שטרנברג נ' ציציק, פ"ד נו(1) 539, 555 (2001), ע"א 4804/03 מרגליות נ' הסתדרות מדיצינית הדסה, מיום 10.5.06, בפסקה 26). בנטל זה לא עמדו הנתבעים כלל. יש גם לזכור שטעם מרכזי בתחולת הכלל נוגע ליתרונו המובנה של הנתבע על התובע מבחינת הנגישות לראיות בדבר הנסיבות שהובילו למקרה (ע"א 10566/05 שלג נ' אמיר חברה להנדסה, מיום 26.2.09, בפסקה 9 לפסק-הדין, והשוו הילכת ציציק, בעמ' 557). כפי שיובהר להלן, הנתבעים לא הרימו נטל זה כלל. גם מטעם זה יש מקום לתחולת הכלל.

5. אם לא די בכל האמור לעיל, הרי שלא למותר לציין שהנתבע 2 נילה חוסר אכפתיות בולט לאזהרות שעל חומרי הניקוי, כשהוא מציין שכלל לא קרא את הערות האזהרה שעל חומרי הניקוי בהם נעשה שימוש בעסק (עמ' 44 לפרוטוקול, שורות 6-9); לא זכר כלל אם הוא או מישהו אחר נתנו הנחיות בטיחות לעובדים בכלל או לתובע בפרט (עמ' 43 לפרוטוקול, שורה 25 – עמ' 44 לפרוטוקול, שורה 2); ולא הוטרד כלל מהעובדה שהתובע ביצע את מלאכת השטיפה, בה היו מעורבים חומרי ניקוי העלולים לגרום ל"כוויות חמורות" והמחייבים לבישת ביגוד מגן (כפי שגרשם על התווית של החומר ששימש לטענת הנתבע לניקוי התנור), כשהוא נעול בנעלי רשת (עמ' 40 לפרוטוקול, שורות 4-1 ועמ' 44 לפרוטוקול, שורות 10-11, יוער שהטענה שהעלה אגב אמירות אלה ולפיה מיתר התובע לחבור לחבריו בנן סאקר מאחר והארוע התרחש ביום העצמאות ולייג בעומר, וזאת על אף שהארוע התרחש בני סיון, זמן רב לאחר כל אחד ממועדים

בית משפט השלום בירושלים

21 יולי 2010

[Redacted]

אלה, לא מוסיפה לאמיטתו של העד). מכאן שאף לו לא חל הכלל בעניין הדבר מדבר בעדו, ודומה שאין מקרה מובהק יותר לתחולתו, הרי שדרך התנהלותו של מנהל העסק מעידה על התרשלות חמורה ביותר בכל הנוגע ליצירת סביבת עבודה בטוחה לעובדיו, שיש בה כדי להקים את כל רכיבי עולת הרשלנות במקרה דנא, לאחר שהתרשלות זו גרמה לנזק (ראו ע"א 79/07 [Redacted] ל"ד לח(2) 209 (1980) - ע"א 655/80 [Redacted] ח"ד ל"ד (2) 592 (1982) - ע"א 8 [Redacted] 230-229 (1993) - ע"א 172 (3) [Redacted] (1999), ע"א 103 [Redacted] , במסקנה 10 לפסק-הדין).

בשולי עניין זה אעיר שכל טענות הנתבע 2 כלפי התנהלות התובע, המושתתות אך על עדות הנתבע 2 שהיתה שזורה באמירות שאינן מתיישבות זו עם זו או עם המציאות, אינן אלא טענות של בעל-דין במשפט אזרחי המצריכות "סיוע". טענות אלה הועלו, בעיקרו של דבר, כדי לתמוך בטענה המשפטית בעניין אשמו התורם של התובע. טענת האשם התורם היא טענת הגנה, שהנטל להוכחתה

6.

[Redacted]

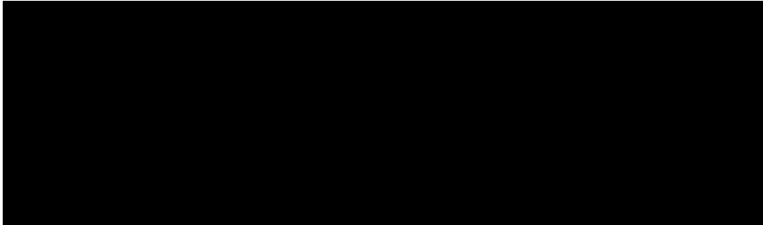
זה בעדות הנתבע 2 לבדה, שלנוכח הסתירות שבה לא ניתן לאמצנה. בדרך זו נקטו על אף שגם לשיטתם היו במקום שני עובדים ששמותיהם היו ידועים לנתבע 2 (עמ' 40 לפרוטוקול, שורות 24-27). מאחר ולעובדים הוצאו תלושי משכורת מסודרים (עמ' 41 לפרוטוקול, שורות 1-3), ומערכת הנחלת החשבונות מצויה אצל רואה חשבון (עמ' 42 לפרוטוקול, שורות 19-24), לא היה אמור להיות כל קושי לנתבעים לאתרם (בשונה מהתובע, שאף בשמות המשפחה של העובדים לא ידע לנקוב בתצהירו, ולא נטען או הוכח שהיו בידיו כתובותיהם). הימנעותם של הנתבעים מהעזית העובדים, כשהיא משתלבת בעדותו הלא סדורה והמעוררת

[Redacted]

בית משפט השלום בירושלים

21 יולי 2010

7.

עדותו של התובע היתה אמינה, אף אם ניכר בו בלבול מסויים בכל הנוגע ללוחות זמנים. אין לייחס לתובע הבנה מעמיקה יותר מזו שייחס הנתבע לעצמו בכל הנוגע לנוקמים האפשריים של חומר חניקאי. לפיכך אין מקום לזקוף לחובתו אשם תורם על כי נודר ללכת מייד לביתו ולשטוף רגליו רק שם, חלף שטיפת הרגליים במקום העבודה. בפרט כך הם מני הדברים לטבח תחושת המגע המופחתת של התובע שגרמה לתחושת כאב שונה (אף שהמומחה בתחום הנירולוגיה טען שלתובע אין כלל תחושת מגע וכאב ברגל, הרי שהמומחה בתחום האורטופדיה מטעם הנתבעים ציין "ירידה בתחושה" בלבד, המומחה בתחום הנירולוגיה מטעם התובע הכהיר במפורש כי קיימת תחושה גם כיום, והמומחה מטעם בית המשפט סמך ידיו על קביעת המומחה מטעם התובע ודחה במפורש את קביעות הנירולוג מטעם הנתבעים – עמ' 14 לפרוטוקול, שורות 3-9 ועמ' 16 לפרוטוקול, שורות 4-8); ועומקה של חכוייה שהביא לשריפת כל העצבים במקום ולאובדן כל תחושת כאב (כפי שהעיד המומחה מטעם בית המשפט בעמ' 15 לפרוטוקול, שורות 5-9), אף שיתכן שבתחילה התקיימה תחושת כאב ורק עם העמקת חכוייה היא נעלמה (שם, שורות 16-21; תיאור זה תואם לכאורה לתיאור המומחה מטעם הנתבעים – עמ' 17). כידוע, נקיפת אשם תורם לנודר אינה נודר החלל לעיין

פעל באופן מיידו יותר לטיפול בנוקמי חומר שגרים לכווייה, שעה שבכאב חש באופן חלקי, אין מקום לזקוף לחובתו אשם תורם כלשהו. מסקנה זו מתחוקת ביתר שאת שעה שנשקלת אשמתו המוסרית של העובד הצעיר וחסר הנסיון מול המעביד שלא פעל בכל דרך שחיא למנוע ארועים מעין אלה, לא נתן הנחיות

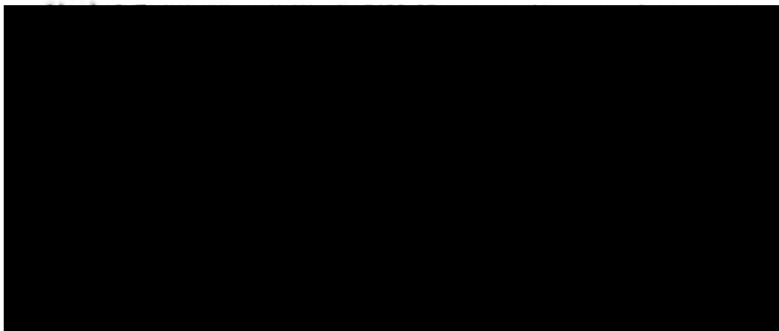
בית משפט השלום בירושלים

21 יולי 2010

בטיחות ברורות, ולא דאג לציוד מגן מתאים או למצער לבוש מתאים בעת ביצוע עבודה בה נחשפים עובדיו לחומרים המסוגלים ליצור כווייה מעין זו.

8. המסקנה היא, איפוא, שהנתבעים אחראים לנוקי התובע. אחריות זו מוטלת הן על הנתבעת 1, אם אכן מדובר בגוף בעל אישיות משפטית נפרדת, והן על הנתבע 2, אחד מבעלי העסק ומי שחיה אחראי באופן ישיר על ביצוע העבודה בה נפגע התובע. כידוע, פעולותיו של נושא משרה בתאגיד (אם ניתן לכנות את הנתבעת 2 ככזה, עניין שלא הוכח דיו שעה שלא הוברר אם לנתבעת 1 אישיות משפטית נפרדת) נבחנות כפעולותיו של כל אדם פרטי, ואחריותו בנוקין למעשיו כמזה

התרחש בפעולותיו הן כמי שמפעיל את העסק והן כמי שמשגיח על ביצוע העבודה על ידי העובדים, הרי שהאחריות מוטלת גם עליו ישירות. לפיכך על הנתבעת 3, כמבטחתם של הנתבעים 1-2, למצות את התובע בגין מלוא הנזקים שנגרמו לו בעקבות פגיעתו זו בעבודה.

9. אשר להודעה לצד שלישי, שהופנתה כנגד יצרן החומר "סנט מוריץ", דינה של זו להידחות. לעניין זה די לשוב ולהפנות לאמור בסעיפים 8.1-8.4.4 לסיכומי הצד השלישי. בקצירת האומר יובהר שהתובע העיד בחקירתו שאינו יודע באיזה חומר נעשה שימוש בעת השטיפה; הדברים נאמרו לו רק בדיועבד, ולאחר הפגיעה; המיכל של החומר לא נשא כל סימן ויהוי; התובע לא ראה בפיצריה חומר מסוג "סנט מוריץ" לפני פגיעתו; ועדותו של הנתבע 2 לגבי השימוש בחומר זה היילה סתירות רבות. מכאן שלא הוכח כלל שנעשה שימוש בחומר הנטען, ולפיכך יש לדחות את ההודעה לצד שלישי.

בית משפט השלום בירושלים

21 יולי 2010

10. מעבר לנדרש יזער שאף לו היתה מוכחת הטענה לפיה נעשה שימוש ב"סנט מוריץ", הרי שעל פי הדישום הרפואי בסמוך לתאונה (סיכום המחלה) עולה שהמניעה אירעה מתערובת של אקונומיקה ו"סנט מוריץ". מכאן שאם בכלל היה מעורב תכשיר מסוג "סנט מוריץ" בפגיעה (מהתייעוד הרפואי נראה שלתובע אכן נודע על "עובדת" מעורבות החומר "סנט מוריץ" רק בשלב מאוחר יותר של השתלשלות הדברים, שכן בתחילה נרשם רק "חומרי נקיון", וישום שאף בו יש כדי להעיד על מעורבות של יותר מחומר אחד) הרי שהמניעה נגרמה משילובו של "סנט מוריץ" באקונומיקה, ולא ניתן לפיכך לזקוף את האחריות לצד השלישי; ומכל מקום – גם לשיטת הנתבע 2 דולל החומר במים רבים, וממילא כל טענתו על אחוז הריכוז הלא נאות של החומר אינו במקומן. לפיכך אף לו היה מוכח שמעשה שימוש ב"סנט מוריץ" בעת הארוע, דבר שלא הוכח כלל, היה מקום לדחות את ההודעה לצד שלישי.

הנזק

הנכות – תפקודית?

11. אין מחלוקת בין מומחי הצדדים כי הצלקות שונתרו לתובע בכף רגלו מעניקות לו נכות בשיעור 10% לפי סעיף 1175(ג) לתוספת לתקנות הביטוח הלאומי (קביעת דרגת נכות למפגי עבודה), התשט"ז-1956. סעיף זה עניינו בצלקות גוף "מכאיבות או מכוערות". מחלוקתם של הצדדים אינה אלא בשאלה אם לצלקות משמעות תפקודית כלשהי, בפרט על רקע התסמונת הניורולוגית ממנה סובל התובע הנזכרת לפגיעה בתחושה ברגל.

12. מחוות-דעתו של המומחה מטעם בית המשפט בתחום הכירורגיה הפלסטית עולה שלתובע נותרה צלקת באזור ממנו ניטל העור להשתלה, בירך שמאל, במימדים של 16 X 8 ס"מ. כמו כן נותרה לו צלקת "לאחר השתלת עור משובי חלקי מרושת, באורך של כשמונה סנטימטר וברוחב של כ- 6 סנטימטר, הממוקמת באזור פרוקסימלי של גב כף רגל שמאל, המציגה אלמנטים היפרפיגמנטיים והיוצרת פגם בקונטור". בנוסף נמצאה צלקת במימדים של 3 X 6 ס"מ באזור הדיסטאלי של כף רגל שמאל "המציגה אלמנטים היפרפיגמנטיים והיוצרת פגם קל בקונטור".

בית משפט השלום בירושלים

21 יולי 2010

13. המומחה מטעם בית המשפט מונה לאחר שהמומחה מטעם התובע, הכירורג הפלסטי דייר רמי טימן, הבחיר בחוות-דעתו המשלימה מיום 10.8.08 כי הצלקות גורמות להפרעה תפקודית בעיקר בייבובות המצריכות נעילת נעלים סגורות ומאמץ של הליכה, בפרט בחורף, ואילו המומחה מטעם הנתבעים, האורטופד דייר מיכאל לבני, הבהיר בחוות-דעתו שהנכות היא "קוסמטית בלבד", וחזר בהרחבה על טענתו לפיה מדובר בצלקת אסתטית בלבד, ללא הפרעה תפקודית, גם בחוות-דעתו המשלימה מיום 22.9.08. המומחה מטעם בית המשפט, המומחה לכירורגיה פלסטית דייר נתן שטרנברג, שהתבקש להתייחס לשאלת ההפרעה התפקודית שיוצרות הצלקות, אם קיימת כזו, קבע שהצלקות עברו תליך רפוי "בחלקו לא תקין", וכי עקב מיקום הצלקת "החשוף לשמש" מתמיד "ריאכותו הבינונית של העור המושג" הרי ש"אין לו צל של ספק כי יש לייחס לאחוזי נכות אלו אופי תפקודי".
14. לאחר המצאת חוות-דעת המומחה מטעם בית המשפט הגישו הנתבעים חוות-דעת נזירולוגית מטעמם, בה נטען שההפרעות התפקודיות של התובע נובעות מהמחלה הנזירולוגית שברקעו, הנרמט לקושי בעמידה והליכה ממושכות ולבעיה בנעילת נעלים גבוהות. כן הטיל הנזירולוג מטעם הנתבעים ספק ביכולתו של התובע לחוש כאבים וגירוד בצלקת, בשל הפגיעה בתחושה ברגל זו. כתגובה לקביעות אלה הגיש התובע חוות-דעת נזירולוגית מטעמו, בה ציין המומחה מטעמו כי מצא אצל התובע "תחושת מגע וכאב באזור הצלקת בכף רגל שמאל, וכן סביב לצלקת. הוא הוסיף שהמחלה הנזירולוגית גרמה לירידה בתחושה (יובהר כי כך קבע גם האורטופד מטעם הנתבעים בחוות-דעתו), אך לא לאובדן התחושה; וכי מאחר וגם בבדיקה נמצא שיש תחושה ברגל – יש לאמץ את קביעת דייר שטרנברג לפיה הצלקת היא תפקודית".
15. דייר שטרנברג נחקר על חוות-דעתו. בחקירתו הבהיר ששתל העור היימרושתי שהושתל הוא שתל שאינו מכיל בסיסים אלמנטריים לצמיחה מחודשת, ולפיכך הוא רגיש לכל תנועה ושפשוף העלולים לגרום פגיעה במקום (עמי' 7 לפרוטוקול, שורות 27-22). השתל עבר קליטה חלקית בלבד עם ריפוי משני, ומכאן שבחלק מגב הרגל אין "עור ממש" אלא "רקמה פיברוטית" בלבד (עמי' 8 לפרוטוקול, שורות 4-1). רקמה זו נתונה למתח תמידי, ועלולה להתפתח במקום צלקת לא יציבה, בפרט לנוכח מיקום הצלקת הנתון לשפשוף בכל תנועה (שם, שורות 5-

בית משפט השלום בירושלים

21 יולי 2010

11. גם קודם לארוע לא יכול היה התובע לנעול מעלים צבאיות (עמ' 10 לפרוטוקול, שורות 8-6), אולם כיום, בשל אופיה הלא יציב של הצלקת, המקום נתון לפגיעה מומאמץ שלא ניתן לשער מראש את שיעורו (עמ' 12 לפרוטוקול, שורות 11-7). במצב הנוכחי כבר החלה כויצה באזור הצלקת, שהצריכה טיפול בסטראואידים וטיפול תומך בחבושות לחץ וסיליקון (עמ' 11 לפרוטוקול, שורות 21-16). השפשוף של שתל שעבר קליטה חלקית עלול לגרום לזיהומים (עמ' 13 לפרוטוקול, שורות 23-18). מצב הצלקת עלול לחמיר מאחר והיא נתונה "לשינויים מתמידים" בשל אופיה הלא יציב (עמ' 16 לפרוטוקול, שורות 26-24), והדבר עלול לגרום חלילה גם את הצורך בניתוח חוזר ובהתאמת שתל חדש (עמ' 17 לפרוטוקול, שורות 9-6).

16. הסבריו של המומחה, שהתייחס לאופיה של רקמת העור המושלת והתוצאות העלוות להיגרם לה בשל שפשוף, מתייחסים באופן ישיר לתחום התמחותו, ובכך הם עדיפים ללא כל ספק על הסברי הנוירולוג מטעם התביעה שהתמקדו מטבע הדברים, בהשפעת התסמונת הנוירולוגית. מכאן שהתובע טתר עם שתל עור שלא נקלט באופן מלא, ובשל מיקום הצלקות חשוף התובע בכל עת, אף לאחר טאמץ לא רב, לסכנות שונות ובהן פגיעה שתצריך טיפול, כויצה המצריכה טיפולים שונים, ואי יציבות של הצלקת שעלולה להביא עד למצב של ניתוח חוזר. במצב דברים מעין זה לא ניתן לקבל את הטענה לפיה הצלקת היא צלקת אסתטית גרידא, ויש לאמץ את קביעות המומחה מטעם בית המשפט לפיהן "אין לי צל של ספק כי יש ליחס לאחוזי נכות אלו אופי תפקודי".

17. לפיכך יש לקבוע כי כתוצאה מהארוע נשוא התביעה נגרמו לתובע צלקות המצדיקות קביעת נכות בשיעור 10%, וכי צלקות אלה הן בעלות משמעות תפקודית.

18. התובע נפגע בארוע בטרם גיוסו לצבא. בנסיבות מעין אלה, ולאחר שהוכח כי הנכות שנגרמה לו היא תפקודית כמלואה, יש להחיל לענייט את הכלל לפיו קיימת זהות בין [REDACTED] נקבע זה מכבר בע"א [REDACTED] לעניין הזהות בין הנכות הרפואית לתפקודית, ש"שיטה זו נתקדשה בפסיקה דווקא במקרים של ילדים שנפגעו ואין לי סיבה לערער עליה". ברוח דומה נקבע בע"א

בית משפט השלום בירושלים

21 יולי 2010

[Redacted]

311/85 א [Redacted] פ"ד מב(3) 194, 191 (1988) כי "מקובל עלינו שבהעדר נסיבות מיוחדות תמא סוכות הכמונות מפתח לחישוב אובדן השכר בעתיד" (ראו גם ע"א 13/90 [Redacted] מ 21.12.1992 ורבים נוספים). קביעות אלה הוחלו גם על צעירים בתחילת דרכם התעסוקתית, בדומה לתובע (ראו ע"א 432/80 ע [Redacted] פ"ד לז(1) 185, 178 (1983), ע"א 722/86 [Redacted] פ"ד מג(3) 878, 875 (1989)).

19.

אשר לעניין בסיס השכר הכלל הוא כי "הנחת עבודה היא לנו, לבני קטנים שטרם הגיעו במועד התאונה לגיל בגרות, ואשר מסלול עבודתם ודרך השתכרותם טרם התגבשו, כי יש לערוך את חישוב אבדן כושר ההשתכרות שלהם על בסיס ההנחה שאילו לא התאונה היו משתכרים כשיעור השכר הממוצע

[Redacted]

מיום 29.3.09, בפיסקה 4 לפסק-הדין). העובדה כי מאן דהו לא טיים את כל בחינות הבגרות, אלא רק את חלקן, או כי סבל מילדותו מפגיעה טיירולוגית (שאיש מהמומחים לא הבהיר אם הותירה בו נכות לצמיתות) אינה מבססת כל "סיפור חיים" יחודי. לפיכך יש להחיל גם בענייני של התובע את הכלל לפיו יושתת הפיצוי על השכר הממוצע במשק.

בית משפט השלום בירושלים

21 יולי 2010

הפיצוי

הפסדי שכר בעבר וגריעה מכושר ההשתכרות

20. התובע לא עבד מהתאונה ועד לניוסו לצבא. מאחר וקודם לכן עמד שכרו על כ- 1,000 ₪ לחודש, ומאחר ועקב הטיפולו שעבר סביר להניח שלא יכול היה לשוב לעבודה למשך חודשים מספר, יש לפסוק לו בגין הפסדי שכר בעבר סכום של 5,000 ₪, וזו על דרך האומדן.

21. את הפיצוי בגין הגריעה מכושר ההשתכרות יש לבסס על שיעור הגריעה שנקבע לתובע (10%), שנות העבודה עד לגיל 67 (מקדם 293 במעוגל) והשכר הממוצע במשק הידוע במועד מתן פסק-הדין (ראו ע"א 133/86 **צוברי נ' שוהם**, פ"ד מב(3) 575 (1988); לעניין זה נלקח השכר על פי פירומו הלא-מיוס, הכולל את כל השכירים בישראל "בלא הבדל גיל, מין ומקום מגורים" - ע"א 3375/99 **אקסלרד נ' צור שמיר חברה לביטוח בע"מ**, מיום 5.4.07, והעומד נכון למועד כתיבת שורות אלה על 8,073 ₪). הפיצוי מסתכם למיכך בסכום של 236,000 ₪ במעוגל.

נזק לא ממוני

22. בעת פסיקת הנזק הלא ממוני יש להביא בחשבון לא רק את שיעור הנזק אלא גם את חמגע האסתטי, הטיפול הכואב למדי שעבר התובע, והנזקים העלולים להיגרם בעתיד בגין שפשוף הצלקת והצורך בטיפולים בניגום (נזקים מעין אלה התממשו כבר בחלקם, דוגמת הנויצה שתיאר המומחה בחקירתו). בנסיבות אלה הנעתי לכלל מסקנה כי יש לפצות את התובע בסכום של 75,000 ₪ בגין הנזק הלא ממוני שנגרם לו.

יתר ראשי הנזק

23. על דרך הקיצור המבורך בו נקט ב"כ התובע בדרישת הפיצוי בגין ראשי הנזק השונים אסתפק באמירה כי הפגיעה בתובע מצדיקה פיצוי מסויים בגין הצורך בעזרת קרוביו בסמוך לתאונה, מעבר לחובתם המוסרית, אותו יש לאמוד ב- 2,000 ₪; בגין הוצאות, הן אלה שנתמכו בקבלות והן אלה שלא נתמכו בקבלות, ומתוך תשומת לב לעובדה שמדובר בתאונת עבודה, בסכום של 1,000 ₪; ובגין החשש שחתובע יודק לעזרה כלשהי בעתיד, בסכום של 10,000 ₪.

בית משפט השלום בירושלים

21 יולי 2010

ניכויים

24. מחפציו לו זכאי התובע יש להפחית את סך תגמוליו המליל לזכ: דמי פגיעה בסכום של 184 ₪ מיום 10.9.06 ובסכום של 1,655 ₪ מיום 4.2.07, ומענק נכות בסכום של 24,295 ₪ מיום 28.1.08 (האישורים צורפו לתצהיר התובע). טענת התובע לפיה אין להוסיף הפרשי הצמדה וריבית לסכומים אלה מנוגדת להלכה

הדין). סכומם המשוער של סכומים אלה הוא 30,230 ₪.

סוף דבר

25. לנוכח כל האמור לעיל ישלמו הנתבעים לתובע את הסכומים דלהלן:

א. נזק לא ממוני	70,000 ₪
ב. הפסדי שכר וגריעה מכוסר ההשתכרות	241,000 ₪
ג. עזרה והוצאות	<u>13,000 ₪</u>
ד. סה"כ	324,000 ₪
ה. ניכוי מל"ל	<u>30,230 ₪ -</u>
ו. סה"כ	293,770 ₪

26. לסכום זה יצורף שכ"ט שייך כשיעור 20% ומע"מ, וכן הוצאות משפט בסכום של 17,000 ₪ (כולל כל העלויות בגין חוות-הדעת השוטות). יובהר שהסכומים בגין נזקי העבר נושאים כולם הפרשי הצמדה וריבית עד למועד מתן פסק-הדין. הסכום ישולם עד ליום 22.8.10, שאם לא כן הוא ישא הפרשי הצמדה וריבית כדין מהיום ועד ליום תשלומו בפועל.

27. ההודעה לצד שלישי נדחת. הנתבעים ישאו בשכ"ט ערכי-דינה של הצד השלישי בסכום של 15,000 ₪ בצירוף מע"מ, וכן בכל הוצאות המשפט של הצד השלישי כפי שישום אותן הרשם אם תוגש לו בקשה מתאימה.